

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobkyně: **ČD – Informační Systémy, a.s.**, IČO 24829871
sídlem Pernerova 2819/2a, 130 00 Praha 3
zastoupená advokátem Mgr. Štěpánem Schenkem
sídlem Vodičkova 710/31, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**
sídlem Pplk. Sochora 727/27, 170 00 Praha 7

za účasti: **Hlídač státu, z.ú.**, IČO 05965527
sídlem Velenovského 648, 251 64 Mnichovice
zastoupený advokátem Mgr. Radkem Pokorným
sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 3. 2022, č. j. UOOU-00392/22-6

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Osoba zúčastněná na řízení požádala žalobkyni žádostí ze dne 17. 7. 2020, na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném a účinném znění (dále jen „*zákon o svobodném přístupu k informacím*“), o poskytnutí následujících informací:
 - a. plný text posudku či posudků, které má žalobkyně k dispozici v souvislosti s plánovanou koupí společnosti CHAPS spol. s r.o. (dále jen „*CHAPS*“) a dalších společností ze skupiny CHAPS (ČSAD SVT, Praha, INPROP a SVT Slovakia);
 - b. písemnost či email, kterým bylo zahájeno jednání o koupí společnosti CHAPS a ostatních;
 - c. veškeré podklady zaslané dozorčí radě a představenstvu společnosti České dráhy, a.s., v souvislosti s plánovanou koupí společnosti z bodu a.;
 - d. odhadní a doporučená částka nákupu společností z bodu a., která byla doporučena ke schválení představenstvu a dozorčí radě žalobkyně a společnosti České dráhy, a.s.;
 - e. konečná cena akvizice společnosti CHAPS a příp. souvisejících dalších společností, struktura ceny v široce chápaném významu (časová výplata, měna, převod aktiv a majetku);
 - f. a) počet zaměstnanců společnosti CHAPS ke dni akvizice společnosti, k 30. 6. 2018, 31. 12. 2018, 30. 6. 2019, 31. 12. 2019 a 30. 6. 2020;
b) počet dalších spolupracovníků/fyzických osob na fakturu či dohodu ke stejným datům.
2. Žalobkyně o žádosti rozhodla rozhodnutím ze dne 26. 5. 2021, nadepsaným jako „vyřízení žádosti o informace ze dne 17. 7. 2020“ (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“). Osoba zúčastněná na řízení proti tomuto rozhodnutí podala dne 11. 6. 2021 odvolání. Dne 21. 2. 2022 bylo odvolání včetně spisového materiálu postoupeno žalovanému.
3. Žalobkyně se domáhá zrušení rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 3. 3. 2022, č. j. UOOU-00392/22-6 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo prvostupňové rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena k novému projednání.

II. Napadené rozhodnutí

4. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval předchozí průběh správního řízení a následně se vypořádal s námitkami uplatněnými v odvolání. První námitka směřovala proti závěrům žalobkyně, že není povinným subjektem. Žalovaný tuto námitku shledal důvodnou a konstatoval, že již v předchozích rozhodnutích týkajících se žalobkyně dospěl k závěrům, že v případě žalobkyně převažují veřejné prvky. Žalovaný argumentoval především tím, že jediným akcionářem žalobkyně je společnost České dráhy, a.s., a žalobkyně běžně zveřejňuje své smlouvy v registru smluv. Své závěry opřel o judikaturu Ústavního soudu a správních soudů.
5. Podle druhé odvolací námítky žalobkyně neposkytnutí informací neoprávněně odůvodnila poukazem na obchodní tajemství, přičemž tak učinila nepřezkoumatelným způsobem. Žalovaný shledal důvodnou i tuto námitku s tím, že žalobkyně naplnění definičních znaků

obchodního tajemství odůvodnila vágně a omezila se na pouhé konstatování, že požadované informace kumulativně tyto definiční znaky naplňují, aniž by toto tvrzení blíže prokázala.

III. Žaloba

6. Žalobkyně v podané žalobě po stručné rekapitulaci průběhu správního řízení nejdříve uvedla, že napadené rozhodnutí je nezákonné a věcně nesprávné, a dále se zabývala svou aktivní legitimací.
7. Žalobkyně uvedla, že napadené rozhodnutí je nezákonné, ba dokonce nicotné. Žalovaný neměl pravomoc toto rozhodnutí vůbec vydat, neboť žalobkyně není povinným subjektem dle informačního zákona. Žalobkyně vyšla z nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06. Poukázala na to, že je soukromoprávním subjektem, jehož poměry se řídí zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen „z. o. k.“). K jejímu založení došlo jinou obchodní společností, tedy bez ingerence státu, který může vykonávat svá akcionářská práva pouze prostřednictvím společnosti České dráhy, a. s. Orgány žalobkyně jsou voleny podle stanov, žalobkyně nepodléhá žádnému státnímu dohledu. Účelem jejího zřízení je zisk, nikoliv plnění veřejných cílů. Nedisponuje ani ne hospodaří s veřejnými prostředky, ani se nijak nepodílí na výkonu veřejné moci.
8. Žalobkyně dále odkázala na nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, ze kterého vyplývá, že zásadně nelze přiznat postavení veřejné instituce dle § 2 odst. 1 informačního zákona společnosti, jejíž postavení se řídí z. o. k. Je toho názoru, že u ní nejsou splněna všechna kritéria vymezená judikaturou Ústavního soudu. Nejvíce přitom zdůraznila páté kritérium judikturního testu, tedy účel dané instituce, který dle jejího názoru může převážet nad ostatními kritérii.

IV. Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 10. 5. 2022 nejdříve zpochybnil aktivní legitimaci žalobkyně k podání žaloby. Dále odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2022, č. j. 3 As 46/2022-42, a ze dne 11. 5. 2022, sp. zn. 1 As 68/2022, ve kterých byl sjednocen postup při posuzování obchodních společností jako povinných subjektů dle zákona o svobodném přístupu k informacím, přičemž je kladen důraz na převahu znaků, jež jsou pro soukromou či veřejnou instituci typické.
10. Žalovaný posoudil všechny aspekty společnosti, na jejichž základě dospěl k závěru o převažujícím veřejném charakteru. Nelze přitom přisvědčit závěru žalobkyně, že povinnými subjekty nemohou být subjekty ve stoprocentním vlastnictví státu, pokud fungují v tržním prostředí a nepodílí se na výkonu veřejné moci, neboť je v přímém rozporu s judikaturou Ústavního soudu. Zároveň nelze uzavřít, že by informační povinnost povinné subjekty omezovala v podnikání či právo vlastnit majetek, či že by je znevýhodnila na trhu.
11. Žalobkyně k vyjádření žalovaného nepodala repliku.

V. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

12. Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření k žalobě ze dne 11. 7. 2022 uvedla, že žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí řádně posoudil a odůvodnil všechny relevantní skutečnosti, přičemž dospěl k závěru, že žalobkyně je veřejnou institucí ve smyslu informačního zákona, neboť u ní převažují veřejné prvky. Dále podrobně rozebrala naplnění znaků veřejné instituce a svou argumentaci opřela o judikaturu a odbornou literaturu.

13. Poznamenala, že pro posouzení toho, zda určitý subjekt bude možné považovat za veřejnou instituci ve smyslu informačního zákona, která podléhá povinnosti poskytovat informace, je zcela nezbytné posoudit povahu a činnost takového subjektu, určit, zda převažují kritéria, jež jsou pro veřejnou instituci typická, přičemž při posuzování takového subjektu nelze rovněž opomíjet fakt, že je povinným subjektem dle zákona o registru smluv. Rozhodujícím faktorem bude to, zda daný subjekt je či není vlastněný státem, přičemž pokud je zde jediným společníkem povinný subjekt, jehož ultimátním vlastníkem je stát, pak se jedná o veřejnou instituci jak z hlediska nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2007 sp. zn. I. ÚS 260/06 (tzv. „nález Letiště Praha“), tak i podle kritérií obsažených v bodech 70-71 nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16 (tzv. „nález ČEZ“).
14. Závěrem osoba zúčastněná na řízení zdůraznila, že žalobkyně je veřejnou institucí a povinným subjektem ve smyslu informačního zákona, a žalovaný byl tudíž orgánem oprávněným vydat napadené rozhodnutí. Nad rámec žaloby se také vyjádřila k problematice obchodního tajemství a nepřezkoumatelnosti odvoláním napadeného rozhodnutí v tomto směru.
15. Žalobkyně ani žalovaný k vyjádření osoby zúčastněné na řízení nepodali repliku.

VI. Jednání

16. Jednání ve věci se konalo dne 26. 10. 2023. Na něm procesní strany setrvaly na svých prezentovaných stanoviscích v řízení.
17. Soud na jednání neprováděl důkaz správním spisem, z něhož žalovaný při vydání napadeného rozhodnutí vycházel. Správním spisem se dokazování neprovádí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
18. Soud při jednání provedl dle § 52 odst. 1 *in fine* s. ř. s. v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 31. 1. 2011 sp. zn. IV. ÚS 433/10 důkaz úplnými výpisy z obchodního rejstříku žalobkyně, z obchodního rejstříku společnosti České dráhy a z obchodního rejstříku společnosti ČD - Telematika a. s., výroční zprávou ČD – Informační systémy, a.s. za rok 2020. K doplnění skutečností vyplývajících z výstupů obchodního rejstříku dále pak soud provedl důkaz notářským zápisem NZ 69/2011, N 86/2011 – zakladatelskou listinou žalobkyně, notářským zápisem o změně stanov NZ 193/2012, N 213/2012, zprávou nezávislého auditora u společnosti ČD – Telematika, a.s. k 31. 12. 2011 Z těchto podkladů vyplynuly pro rozhodnutí soudu rozhodné skutečnosti. Proto soud pro nadbytečnost už neprovedl další důkaz navrhovaný osobou zúčastněnou na řízení, a to a výpisem z registru smluv publikovaných společností ČD – Informační systémy, a.s.

VII. Posouzení věci Městským soudem v Praze

19. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal na základě skutkového i právního stavu v době vydání rozhodnutí správního orgánu a v mezích uplatněných žalobních bodů v souladu s § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném a účinném znění (dále jen “s. ř. s.”), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti.
20. Soud se úvodem zabýval žalobní legitimací žalobkyně a uzavřel, že žalobu podala osoba k tomu oprávněná. V tomto ohledu je nutno reflektovat specifickou pozici žalobkyně, která vyplývá z toho, že rozhodovala v pozici správního orgánu prvního stupně, nicméně se

zároveň jedná o obchodní společnost. Tyto subjekty „mají ve vztahu k poskytování informací vlastní subjektivní práva, nevystupují tedy jen jako svazek kompetencí určitého typu“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2021, č. j. 10 As 450/2021-32, bod 11). Byť žalobkyně vystupovala v roli správního orgánu prvního stupně, došlo rozhodnutím žalovaného k zásahu do její právní sféry. Za této situace je žalobkyně aktivně procesně legitimována k podání žaloby dle § 65 odst. 1 s. ř. s., opačný výklad by mohl vést až k protiústavnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2020, č. j. 10 As 244/2020-40).

21. V projednávané věci soud vyšel z následující právní úpravy v rozhodném znění.
22. Podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím platí, že povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.
23. Podle § 178 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném a účinném znění (dále jen „*správní řád*“), platí, že nadřízeným správním orgánem je ten správní orgán, o kterém to stanoví zvláštní zákon. Neurčuje-li jej zvláštní zákon, je jím správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popřípadě vykonává dozor.
24. Podle § 178 odst. 2 správního řádu platí, že nelze-li nadřízený správní orgán určit podle odstavce 1, určí se podle tohoto odstavce. Nadřízeným správním orgánem orgánu obce se rozumí krajský úřad. Nadřízeným správním orgánem orgánu kraje se rozumí v řízení vedeném v samostatné působnosti Ministerstvo vnitra, v řízení vedeném v přenesené působnosti věcně příslušný ústředí správní úřad, popřípadě ústřední správní úřad, jehož obor působnosti je rozhodované věci nejbližší. Nadřízeným správním orgánem jiné veřejnoprávní korporace se rozumí správní orgán pověřený výkonem dozoru a nadřízeným správním orgánem právnické nebo fyzické osoby pověřené výkonem veřejné správy se rozumí orgán, který podle zvláštního zákona rozhoduje o odvolání; není-li takový orgán stanoven, je tímto orgánem orgán, který tyto osoby výkonem veřejné správy na základě zákona pověřil. Nadřízeným správním orgánem ústředního správního úřadu se rozumí ministr, nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu. Nadřízeným správním orgánem ministra nebo vedoucího jiného ústředního správního úřadu se rozumí vedoucí příslušného ústředního správního úřadu.
25. Podle § 20 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím platí, že nelze-li podle § 178 správního řádu nadřízený orgán určit, rozhoduje v odvolacím řízení a v řízení o stížnosti Úřad pro ochranu osobních údajů.
26. Soud úvodem konstatuje, že mu z úřední činnosti je známo, že žalobkyně již žalobou brojila proti dvěma předcházejícím rozhodnutím žalovaného ve stejné věci. Rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 6. 9. 2022, č. j. 11 A 149/2021-68, a ze dne 15. 6. 2023, č. j. 15 A 55/2021-91, byly žaloby žalobkyně proti rozhodnutím žalovaného zamítnuty. Soud se se závěry, k nimž dospěl 11. i 15. senát, v nyní projednávané věci ztotožňuje, a v rámci odůvodnění tohoto rozsudku z nich vychází.
27. Spornou otázkou před soudem je, zda je žalobkyně veřejnou institucí, či nikoliv. Veřejná instituce je neurčitý právní pojem. Při určování obsahu tohoto pojmu je nutno vyjít z judikatury, a to především náleзовé judikatury Ústavního soudu a rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu. Stěžejním rozhodnutím je v této otázce náleží Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06, Letiště Praha. V něm soud vytvořil pětistupňový test:

- a. způsob vzniku instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu);
- b. hledisko osoby zřizovatele (z pohledu toho, zda je zřizovatelem instituce jako takové stát či nikoli; pokud ano, jedná se o znak vlastní veřejné instituce);
- c. subjekt vytvářející jednotlivé orgány instituce (z toho pohledu, zda dochází ke kreaci orgánů státem či nikoli; jestliže ano, jde o charakteristický rys pro veřejnou instituci);
- d. existence či neexistence státního dohledu nad činností instituce (existence státního dohledu je přitom typická pro veřejnou instituci);
- e. veřejný nebo soukromý účel instituce (veřejný účel je typickým znakem veřejné instituce).

Pro to, aby byla společnost hodnocena jako veřejná instituce, přitom postačí převaha znaků. Veřejná instituce tedy nemusí splňovat všechny typické znaky pro veřejnou instituci a naopak.

- 28. Judikatura Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu následně prošla postupnými korekcemi a upřesňováním těchto závěrů, přičemž pro postavení obchodní společností je zásadní zejména nálezní ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, ČEZ.
- 29. Soud nepovažuje za potřebné podrobněji rekapitulovat judikaturní vývoj k této otázce. Přehledný a zevrubný popis lze nalézt např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu z 27. 2. 2020, č. j. 8 As 145/2018-61, body 24 a násl., na který soud pro stručnost odkazuje. Pro nyní posuzovanou věc je podstatné, že „*k určení toho, zda lze obchodní společnost podřadit pod pojem, veřejná instituce podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, musí být (kumulativně) splněna jak kritéria uvedená v nálezu ČEZ (v bodech 70 a 71 tohoto nálezu), tak kritéria veřejné instituce, jak byla definována v nálezu Letiště Praha*“ (viz bod 32 citovaného rozsudku).
- 30. Judikatura na výše uvedeném podkladu dospěla k závěru, že veřejnou institucí je např. Havířovská teplárenská společnost, a. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 25. 3. 2022, č. j. 5 As 328/2021-25), Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 114/2011-121) a České dráhy (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2011, č. j. 9 As 48/2011-129 a již citovaný č. j. 8 As 145/2018-61).
- 31. Žalobkyně je obchodní společností. Z judikatury shrnuté výše plyne, že aby žalobkyně byla povinným subjektem, musí akcie či podíly obchodní společnosti ze 100 % vlastnit stát či územní samosprávný celek a zároveň musí být splněna kritéria vymezená v nálezu Letiště Praha (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2020, č. j. 10 As 227/2018-41, bod 18). Soud se proto nejprve zabýval vlastnickými vztahy.
- 32. Z provedených důkazů soud zjistil, že jediným akcionářem společnosti České dráhy je Česká republika (*výpis z obchodního rejstříku této společnosti*). Žalobkyně byla založena 17. 3. 2011 společností ČD – Telematika, a.s., v danou dobu České dráhy držely 59,31 % podíl na základním kapitálu této společnosti a byly součástí, stejně jako žalobkyně konsolidačního celku skupiny České dráhy (*zpráva nezávislého auditora u společnosti ČD – Telematika, a.s. k 31. 12. 2011*). České dráhy jsou pak již od 12. 4. 2012 jediným společníkem společnosti žalobkyně (*výpis z obchodního rejstříku této společnosti*).
- 33. Z úplného výpisu z obchodního rejstříku žalobkyně tedy vyplývá, že společnost České dráhy, a.s., je jediným akcionářem žalobkyně. Společnost České dráhy, a.s., může uplatňovat

rozhodující vliv, a je tedy osobu ovládající ve vztahu k žalobkyni. Nadto je třeba zdůraznit, že soudu je s odkazem na rozsudek č. j. 11 A 149/2021-68 z jeho úřední činnosti známo, že žalobkyně je podrobena jednotnému řízení společností České dráhy, a je tak součástí koncernu, jehož existenci veřejně deklaruje dle § 79 odst. 3 z. o. k.

34. Jediným akcionářem společnosti České dráhy, a.s., je Česká republika, která v ní může uplatňovat rozhodující vliv. Společnost České dráhy, a.s., je dle konstantní judikatury veřejnou institucí dle § 2 odst. 1 informačního zákona (z novějších srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2022, č. j. 6 As 365/2021 – 24). Žalobkyně je tudíž vlastněna státem prostřednictvím společnosti České dráhy, a.s. Kritérium nálezu ČEZ je splněno, neboť žalobkyně je zprostředkovaně ze 100 % vlastněna státem. Dle judikatury přitom právě taková „nepřímá“ majetková účast postačí: *„samotná ‚zprostředkovanost‘ však nic nemění na tom, že v obou případech je to výlučně veřejnoprávní korporace, které ve výsledku jdou přímo nebo nepřímo k tíži veškeré tyto právní následky. V daném případě není jiný než veřejnoprávní korporací - byť i nepřímo - ovládaný soukromoprávní subjekt, na který by právní následky spojené s postavením stěžovatelky jako povinného subjektu podle zákona č. 106/1999 Sb. dopadaly“* (nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. I. ÚS 1262/17).
35. Soud se dále zabýval kritérii, která vymezil Ústavní soud v nálezu Letiště Praha.
36. K posouzení jednotlivých kritérií považuje soud za podstatné předeslat dvě věci: 1) majetková účast a role státu ve vztahu k žalobkyni popsaná výše má zásadní vliv na většinu z posuzovaných kritérií; 2) Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 5. 2022, č. j. 3 As 46/2022-42 posuzoval, zda je veřejnou institucí společnost Pražská strojírna a. s., přičemž dospěl k závěru, že tomu tak je. Jeho úvahy o naplnění jednotlivých kritérií jsou inspirativní i pro posouzení nyní projednávané věci a soud na ně v podrobnostech odkazuje.
37. První kritérium se týká způsobu vzniku žalobkyně. Ta byla založena 17. 3. 2011 soukromoprávním jednáním – zakladatelskou listinou podle § 172 odst. 3 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku. Toto jednání učinila společnost ČD – Telematika a. s., která byla tehdy jedinou akcionářkou žalobkyně. Dle zapsaných údajů v obchodním rejstříku v době založení žalobkyně nebyla jedním akcionářem zakladatele společnost České dráhy, a.s. (to až od 13. 6. 2022), nicméně České dráhy akcionářem v rozhodnou dobu byly v podílu 59,31 %. Zásadní vliv pak má skutečnost, že již od 12. 4. 2012 se České dráhy, a. s. staly jedním akcionářem žalobkyně. Česká republika tedy jako jediný akcionář společnosti České dráhy, a.s. u žalobkyně od této doby vykonávala působnost valné hromady (např. při změně stanov dne 3. 4. 2012 dle notářského zápisu NZ 193/2012), tedy i v rozhodnou dobu podání žádosti o informace dne 17. 7. 2020. S ohledem na tento rozhodující vliv státu je první kritérium splněno.
38. Z obdobných důvodů je splněno i druhé a třetí kritérium. Zřizovatelem žalobkyně je zprostředkovaně Česká republika (druhé kritérium), která je též nepřímo tím, kdo vytváří orgány žalobkyně, jak vyplývá z § 12 odst. 1 ve spojení s § 44 odst. 1 a § 421 odst. 2 písm. e) a f) z. o. k. (třetí kritérium).
39. Čtvrtým kritériem je existence dohledu nad činností žalobkyně. I toto kritérium je splněno.
40. Česká republika je ve vztahu k žalobkyni ovládající osobou, byť může vykonávat „pouze“ vliv nepřímý. Za obdobných skutkových okolností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že hlavní město Praha efektivně ovládá společnost Pražská plynárenská Servis distribuce, a.s., člena koncernu Pražská plynárenská, a. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. 7 As 349/2016-23, bod 30).

41. Soud nesouhlasí s žalobkyní, že nad ní stát nevykonává dohled. Žalobkyně totiž nepřípadně zužuje dohled pouze na vrchnostenský. Takový závěr ovšem neodpovídá tomu, jak dohled vnímá konstantní judikatura: „*Na rozdíl od žalovaných Nejvyšší správní soud neinterpretuje dohled definovaný Ústavním soudem jako nutně vrchnostenskou kontrolu, ale jako dohled, který může konkrétní subjekt (zde první žalovaný) vykonávat ve vztahu ke konkrétnímu jinému subjektu (zde druhému žalovanému), byť i na základě předpisů soukromého práva, např. obchodního zákoníku. První žalovaný pak jako jediný akcionář druhého žalovaného může vykonávat dohled nad jeho činností prostřednictvím jím, resp. valnou hromadou volených orgánů společnosti i bezprostředně v rámci výkonu svých akcionářských práv*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 As 57/2006-67). Tento závěr přetrval i v pozdější judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. např. již citovaný rozsudek č. j. 7 As 349/2016-23, jehož závěry potvrdil Ústavní soud v nálezu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. I. ÚS 1262/17, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2021, č. j. Komp 2/2020-44, č. 4230/2021 Sb. NSS, bod 20, a již citovaný rozsudek č. j. 3 As 46/2022-42, bod 48 a 49). Žalobkyně této „nevrchnostenské“ formě dohledu jistě podléhá, jak vyplývá ze shora popsaného vztahu mezi ovládající a ovládanou osobou.
42. Pátým kritériem je otázka posouzení veřejného nebo soukromého účelu žalobkyně. Soud je přesvědčen, že také toto kritérium, je splněno. Společnost České dráhy plní veřejný účel (nejen obecným poskytováním železniční dopravy, ale též provozováním železniční dopravy ve veřejném zájmu dle § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy a státní organizaci Správa železniční dopravní sítě). V této souvislosti lze tedy plně souhlasit s citací, na níž poukázal v napadeném rozhodnutí (strana 5) žalovaný: „*Stát je v SOE [poznámka soudu: State-Owned Enterprise, státem spoluvlastněné korporace] společníkem a musí ctít při výkonu svých podílů režim soukromé práva, nicméně proč a jak se vnitřně o konkrétním výkonu rozhodne, je jeho věcí, resp. je omezen právě (svým) účelem, tj. naplňováním veřejných politik. Stát je sice soukromý společník a musí se i vůči SOE a dalším jejím společníkům chovat v souladu se soukromým právem, nicméně coby vlastník je stále státem a měl by ctít pravidla a standardy výkonu veřejné moci, resp. veřejných politik. Pokud bychom to vzali obrazně, pro tvorbu vnitřní vůle toho, jak bude stát vykonávat své postavení společníka, platí regulace veřejného práva a veřejných politik, pro samotný výkon tohoto postavení, tedy vnější vůli, již nikoliv a stát se posouvá do sféry soukromého práva.*“ [(Csach, K., Havel, B., ed. Corporate governance společností s účastí státu. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 15)].
43. Tyto závěry rovněž potvrzuje Výroční zpráva žalobkyně za 2020. Ta především na straně 11 uvádí: „*ČD-IS koordinuje svou obchodní strategii se záměry Skupiny ČD i skupinou ČD-IS.*“ Rovněž zde uvádí: „*Základní dlouhodobou vizí společnosti je poskytování komplexních IT/ITC služeb pro skupiny České dráhy a zajištění plnohodnotného a bezpečného provozu všech aplikací a podpůrných činností, které skupina potřebuje a využívá*“, přičemž „*převážnou část portfolia tvoří služby poskytované společností ze Skupiny České dráhy*“. Žalobkyně tedy vykonává velké množství činností převážně pro společnost České dráhy, kterými sleduje nepochybně nejen svůj vlastní zájem, ale nutně musí sledovat také zájem veřejný.
44. Ačkoliv je tedy žalobkyně soukromoprávním subjektem, jehož posláním je primárně podnikatelská činnost, nelze odhlédnout od toho, že zastává též společensky významnou veřejnou úlohu, která ve spojení s naplněním ostatních kritérií svědčí o tom, že žalobkyně je veřejnou institucí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2022, č. j. 3 As 46/2022-42, bod 51).

45. Lze shrnout, že u žalobkyně jsou splněny jak rozhodné podmínky dle nálezu ČEZ, tak i dle nálezu Letiště Praha. Žalobkyně je proto veřejnou institucí dle § 2 odst. 1 informačního zákona a žalovaný tuto otázku posoudil správně.
46. Nad rámec žalobních bodů soud stručně konstatuje k otázce obchodního tajemství, že posouzení takové otázky mu nyní nepřísluší, neboť žalovaný své rozhodnutí postavil na tom, že žalobkyně je povinným subjektem, a úvahy, jak by měla žalobkyně postupovat a jak by měla odůvodnit své rozhodnutí, pokud dospěje k tomu, že požadované informace jsou skutečně obchodním tajemstvím, jdou nad rámec zrušujícího důvodu. Bude proto na žalobkyni, aby žádost opětovně vyhodnotila a s vědomím, že je povinným subjektem, řádně odůvodnila, proč požadované informace považuje za obchodní tajemství.

VIII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

47. Soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že žalobkyně nesprávně vyložila pojem veřejná instituce.
48. Na základě shora uvedených skutečností soud žalobu shledal nedůvodnou a jako takovou ji v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
49. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. S ohledem na to, že žalobkyně v řízení úspěšná nebyla, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, kterému by jakožto úspěšnému účastníkovi řízení náležela náhrada nákladů řízení, soud tuto náhradu nepřiznal, neboť mu nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.
50. S ohledem na § 60 odst. 5 s. ř. s. soud osobě zúčastněné na řízení právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí žádnou povinnost neuložil a neshledal ani žádný důvod zvláštního zřetele hodný, pro který by bylo na místě tyto náklady přiznat.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. 10. 2023

JUDr. Ing. Viera Horčicová v. r.
předsedkyně senátu